

e-novičke

december 2014

Dragi bralci, pred vami je zadnja letošnja številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije (ACS). Ob tej priložnosti se vsem, ki ste sodelovali pri snovanju našega informativnega e-glasila, zahvaljujem za sodelovanje ter vas hkrati vabim, da ga sooblikujemo tudi v prihodnje. V letu, ki prihaja, vam želim veliko dobrega, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

Novoletno voščilo	3
Domače novičke	3–6
Spopolnjevanji mentorjev PUM v letu 2014	3
Na tradicionalnem posvetu o izobraževanju odraslih poudarjena humanistična razsežnost področja	4
O pomenu Letnega posveta o izobraževanju odraslih	5
Novembrsko srečanje omrežja svetovalcev za kakovost	6
PIAAC	7–9
Potisnimo jih skozi vrata – izbrani vidiki uspešnih politik na področju razvoja temeljnih spretnosti	7
Predstavitve izkušenj projekta PIAAC v Budimpešti	7
Strokovni seminar o potencialu raziskovalnih podatkov PIAAC za načrtovanje politik	8
Teden vseživljenjskega učenja 2014	9–11
Otvoritev razstave Praznik učenja v Galeriji Pedagoške fakultet	9
TVU 2014 uspešno zaključen	9
Spet o razvoju TVU	10
Mednarodno sodelovanje	11–15
Petkovo srečanje z dr. Bryanom Maddoxom	11
Mednarodna konferenca Pomnjenje za prihodnost v Sarajevu	12
Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih gre naprej	13
Nadaljujemo s Parado učenja, dodajamo nove vidike	13
Delovna skupina za izobraževanje odraslih pri EK za obdobje 2014–2015	14
Pomembne publikacije	15–18
Diplomska naloga o izobraževanju o kulturnih mediatorjih v muzejih	15
Revija za medgeneracijske odnose	15
Poročilo o sobivanju starih staršev in vnukov	16
Ustvarjanje možnosti za družine – pristop dveh generacij	16
Finska v vrhu znanja 2030: študija o prihodnosti izobraževanja	16
Premagovanje zgodnjega opuščanja šolanja v Evropi: strategije, politike in ukrepi	17
Novo esejistično delo za moralno in etično življenje v sedanjem svetu, ki se dotika tudi izobraževanja	17
Iz drugih virov	18–20
Izšla je osma številka glasila CONFINTEA VI	18
Soustvarjamo EPALE	18

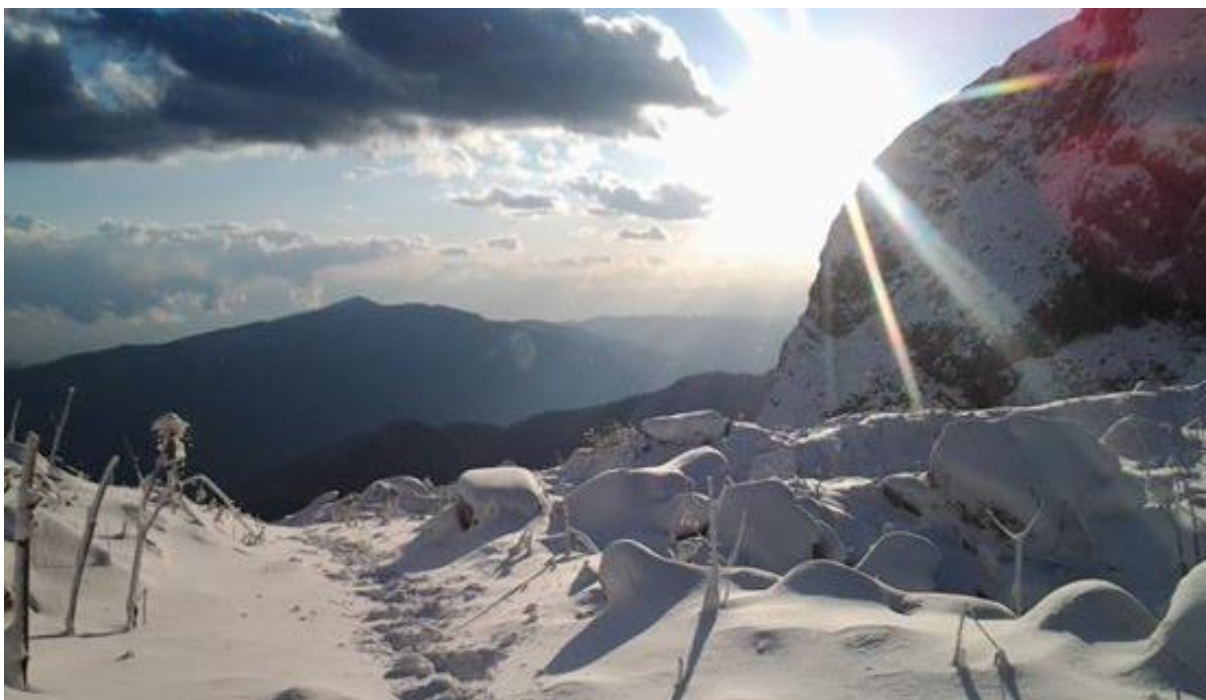
Predstavitev vodnika Z menoj po mojem mestu	19
Konferenca mreže ForAge ob koncu evropskega projekta.....	19
Kotiček je vaš	20–29
Snovanje strategije za preprečevanje nastanka zdravstvenih težav kot posledice dolgotrajne	20
Zaključno srečanje partnerjev v projektu medgeneracijskega učenja ECIL	21
Srečanje z ministrico za delo in varuhinjo človekovih pravic	22
Nacionalni posvet v visokem šolstvu	22
Mentorski sistem za izobraževalno in poklicno usmerjanje romskih deklet: MS4ROW	23
Sinergija za učenje	24
Zgodba o izbirnem projektu v programu PUM	25
Ali študijski krožek lahko omogoči delovna mesta?	26
Predstavitev prenovljene spletne aplikacije eSvetovanje	26
Oblikovanje tekstilnih izdelkov povezanih s kulturno dediščino Bele krajine.....	28
Kakovost na Ljudski univerze Velenje.....	28
Posveti, konference	30–31
Knjižnica ACS	31–33
Spoznajte Knjižnico Andragoškega centra Slovenije!	31
Novost v rubriki Knjižnica ACS	32
Tretja številka Andragoških spoznanj	32
Nova številka revije Adult Education and Development	33
Na knjižnih policah knjižnice ACS že najdete novo številko revije Live & Learn.....	33
Uporabljene kratice	34–35

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Simona Kavčič | Računalniška postavitve: Nevenka Kocijančič | Korektori: Erika Brenk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

NOVOLETNO VOŠČILO

(foto: Jure Kavčič)

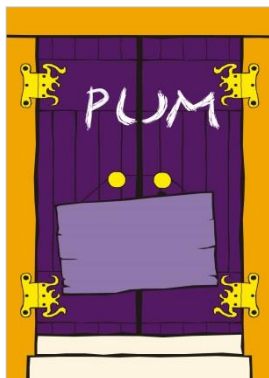
Z novim letom prihajajo nova pričakovanja, nove možnosti in novi izzivi. Preberite kakšno dobro knjigo, preživite čudovite trenutke s svojimi najdražjimi in ne pozabite raziskovati, brskati in spraševati!

Novo leto ni ne začetek ne konec, ampak je nadaljevanje vseh že pridobljenih izkušenj, znanj in modrosti, ki se zapisujejo v našo knjigo življenja. V vsakem dnevu najdete nove priložnosti, ki bodo belim stranem dale svoj pečat. Želim vam srečno in uspešno novo leto!

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si), direktor ACS

DOMAČE NOVICE

Spopolnjevanji mentorjev PUM v letu 2014

Evalvacijske študije različnih programov izobraževanja odraslih, ki smo jih doslej opravili na ACS, pa tudi podobne študije, ki so jih opravili drugje, opozarjajo na to, da je kakovost teh programov najbolj odvisna od kakovosti dela izobraževalcev, ki delajo neposredno z udeleženci. Tam, kjer se učitelji udeležujejo namenskih oblik učenja (npr. temeljnega usposabljanja za svojo vlogo in nadaljnjega spopolnjevanja), so učinki programov pričakovani in obratno – tam, kjer možnosti za tako izobraževanje učiteljev ni, izostanejo tudi dobri rezultati.

Tudi v programu *Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)* ugotavljamo, da so mentorji srce, ki oživlja vse vitalno v programu. Mentorji so tisti, ki so najbolj

zaslužni za to, da se mladi, ki vstopijo v program, prebudijo in začnejo verjeti vase, posledično pa tudi spreminjati svoje življenje na bolje. Pri zahtevnem delu, ki ga opravljajo mentorji, je izgorevanje zelo veliko. Proti izgorevanju pomagata tudi ustrezno znanje in usposobljenost za delo. Delo izobraževalcev je posebej odločilno pri ranljivih skupinah odraslih, ki v izobraževanje vstopajo s slabimi izkušnjami iz šole, s slabo samopodobo, s predsodki in šibko motivacijo za učenje. To delo izobraževalcev je stresno in povzroča izgorevanje. Izobraževanje, ki odgovarja na potrebe izobraževalcev, lahko te procese ublaži. To s svojim dobrim delom potrjujejo tudi mentorji v programu PUM.

Letošnjih delavnic, ki smo jih zanje pripravili na ACS (*Socialno podjetništvo in Uvod v transakcijsko analizo*), se je udeležilo blizu 70 odstotkov vseh delujočih mentorjev. Veseli nas, da so obe delavnici ocenili z visokimi ocenami.

Vabimo vas, da preberete [daljši članek](#) o dveh letošnjih spopolnjenjih.

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

Na tradicionalnem posvetu o izobraževanju odraslih poudarjena humanistična razsežnost področja

Na letošnjem Letnem posvetu o izobraževanju odraslih ([LPoIO](#)), ki sta ga pripravila Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ([MIZŠ](#)) ter [ACS](#), se je 26. novembra v ljubljanskem Grand hotelu Union zbralo 326 nosilcev politike, stroke in prakse, kar je nov mejnik v udeležbi na tovrstnem posvetu in hkrati razodeva zanimanje in voljo, da informirano sodelujemo pri ustvarjanju boljšega jutri v stroki in življenju nasploh.

Udeležence je v imenu MIZŠ nagovorila državna sekretarka, *dr. Andreja Barle Lakota*, ki je poudarila pomen izobraževanja odraslih. Dejala je, da se država s tega področja izobraževanja ne sme umakniti, če ne želi krepiti družbene neenakosti. Meni, da ni mogoče več izobraževati samo za trg dela, ampak je treba vključevati humanistične dimenzije. Direktor ACS, *mag. Andrej Sotošek*, je poudaril pomen enakih možnosti izobraževanja za vse. Med ključnimi razvojnimi dosežki in izzivi ACS je omenil izvedbo mednarodne raziskave [PIAAC v Sloveniji](#) pod vodstvom ACS, v katero je vključenih 5.000 odraslih. Ob tej priložnosti je zbranim predstavil tudi [promocijsko brošuro ACS 2014](#). *Tanja Vertelj* z MIZŠ je predstavila prednostne ukrepe ministrstva v okviru nove finančne perspektive do leta 2020. Med njimi so po njenih besedah tudi ukrepi s področja vseživljenjskega izobraževanja, poklicnega izobraževanja in informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Sledile so tri osrednje teme, ki so bile namenjene uresničevanju [Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih za obdobje 2013–2020](#) z vidika sodelujočih resorjev, spreminjanju normativov v izobraževanju odraslih ter razsežnostim vseživljenjske karijerne orientacije in svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih. V nadaljevanju so se udeleženci posvetili tudi nekaterim dosežkom v letu 2014, kot so raziskava PIAAC, [Parada učenja](#) (PU) in delovanje skupine za izobraževanje odraslih pri Evropski komisiji (EK), ter novostim v letu 2015, med katerimi sta [EPALE – e-platforma za izobraževanje odraslih v Evropi](#) in [Evropsko leto za razvoj 2015](#). S plenarnimi predstavitvami in panelnimi razpravami pod vodstvi *mag. Katje Dovžak* z MIZŠ, *mag. Zvonke Pangerc Pahernik* z ACS, *Boštjana Rozmana Zgonca* z MIZŠ in

mag. Mihe Lovšina s Centra za poklicno izobraževanje smo udeležence posveta spodbujali k razpravi in opredeljevanju skupnih izzivov. Strokovne izmenjave in osebni stiki so poglobili zavezanost naši stroki. Ni manjkalo kritičnih stališč, okrepil pa se je občutek, da lahko le z roko v roki presežemo negotove čase, ki so pred nami.

Vabimo vas, da preberete še [Utrinke z Letnega posveta o izobraževanju odraslih 2014](#), v katerih smo želeli zajeti celotno dogajanje. Gradiva in fotografije so objavljene na [spletni strani posveta](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

O pomenu Letnega posveta o izobraževanju odraslih

Pred kratkim smo se z mnogimi, več kot 320 sodelavci v izobraževanju odraslih, srečali na letošnjem posvetu. Verjamemo, da je bil dogodek, ki ga je odlikovalo rekordno število udeležencev in prispevkov, zelo uspešen in je večinoma izpolnil pričakovanja njegovih snovalcev, izvajalcev in udeležencev. Morda bo potreben krajši časovni odmik, da se bo večina strinjala s to oceno letošnjega (in prejšnjih) srečanj/a. Naj vam bo pri tem v pomoč in izziv spodbudi poskus opredelitve pomena LPoIO.

Usklajujemo in organiziramo redna letna srečanja z deležniki v izobraževanju odraslih:

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2014

Kazalniki od 2010 do 2014 v koordinaciji ACS:

- že 5 let v koordinaciji ACS
- programska zasnova
- 20 plenarnih prispevkov
- okrog 300 udeležencev
- bilten Utrinki z LPoIO

Letni posvet o izobraževanju odraslih (LPoIO)
<http://pro.acs.si/lp2014>

Letni posvet vse bolj privablja pisano paleto udeležencev, ki prihajajo iz tako pestrih okolij, kot je izobraževanje odraslih sâmo – formalno in neformalno, javno in zasebno, namenjeno pridobivanju znanja, usposabljanju za delo, osebnostnemu razvoju, dejavnemu državljanstvu, soustvarjanju in učenju v različnih skupnostih ... Prav ta **raznoverstnost** je naša izjemna prednost – v praksi izobraževanja odraslih kot tudi v mednarodnem merilu. In izjemno je dejstvo, da nosilci politike (dveh pristojnih in – kot smo slišali – tudi drugih ministrstvih) to pestrost priznavajo, podpirajo in pomagajo uresničevati. Obenem je raznoverstnost lahko slabost, če prevladajo stališča enega ali drugega, večina v vsej svoji drugačnosti pa ni upoštevana, če ni dialoga, temveč monolog, če ni upoštevanja demokratično izrečenega, temveč procesi tečejo v smislu '... in karavana gre dalje'.

Letni posvet je zato še toliko dragocenejši, saj omogoča **srečevanje** različnih taborov pa tudi združevanje 'mainstreama' izobraževanja odraslih in tistih, ki morda delujejo na njegovem obrobju in se ne čutijo povezani v celoto. Omogoča **soočanje stališč**, preveč pa je najbrž pričakovati, da na samem dogodku pride tudi do njihove uglasitve. Pač pa posvet lahko **zaneti nove zamisli in spodbude** za nadaljnja dogovarjanja, za preusmeritev od že začelih poti, če te niso sprejemljive za večino. Posvet lahko **potrdi** dosežene rezultate in prizadevanja, lahko ga doživljamo kot **praznik** naše skupnosti izobraževalcev odraslih. Omogoča nam namreč **druženje in utrjevanje vezi**, tako da gremo domov polni raznoverstnih vtisov, vendar okrepljeni z

občutkom, da pripadamo plemenitemu področju dela. Letni posvet je torej (lahko) mnogo več kot zgolj **pridobivanje informacij**, kar večina v evalvacijskih vprašalnikih omenja kot razlog za svojo udeležbo! Ste to začutili? Imate o zapisanem podobno ali povsem drugačno mnenje? Vesela bom vašega odziva.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Novembrsko srečanje omrežja svetovalcev za kakovost

[Svetovalci za kakovost](#) so po marčevski delavnici z mag. Ladejo Godina Košir, na kateri so razmišljali o novih poteh za promocijo izobraževanja odraslih, nadaljevali delo v spletni učilnici omrežja svetovalcev za kakovost, preko katere je potekala vsa komunikacija v omrežju in vse ključne skupne dejavnosti. Spomladi so bila sprejeta [Izhodišča za delovanje svetovalcev za kakovost v izobraževalni organizaciji in v nacionalnem omrežju svetovalcev za kakovost](#), svetovalci za kakovost pa so bili v svoji organizaciji

formalno imenovani za opravljanje tega dela. Pripravili smo tudi [zapis zmožnosti svetovalca za kakovost](#) v izobraževanju odraslih. Letošnja skupna akcija omrežja svetovalcev za kakovost pa je bila **samoevalvacija in kolegialna presoja na področjih promocija izobraževanja odraslih in animacija odraslih za izobraževanje**. Svetovalci za kakovost so v svoji organizaciji izpeljali samoevalvacijo na izbranem področju in kolegialno presojo v drugi organizaciji ter pripravili končno poročilo o kolegialni presoji.

Konec novembra 2014 smo na ACS izpeljali drugo letošnjo delavnico, na kateri smo se s svetovalci za kakovost pogovorili o letošnji skupni akciji omrežja svetovalcev za kakovost – o ugotovitvah samoevalvacije na izbranih področjih in ugotovitvah izpeljanih kolegialnih presoj. Svetovalci so v vodeni razpravi podali svojo oceno uporabljene metode kolegialne presoje pri izpeljavi letošnje skupne akcije. Pogovor je tekel tudi o načrtovanju akcijskih ukrepov za razvoj kakovosti v izobraževalnih organizacijah na podlagi dobljenih ugotovitev. Ob koncu delavnice smo razmišljali tudi o izhodiščih za skupno akcijo omrežja za prihodnje leto ter oblikovali prvi nabor predlogov za skupno akcijo omrežja svetovalcev za kakovost za leto 2015. Do skupne akcije se bodo svetovalci opredelili v spletni učilnici.

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Potisnimo jih skozi vrata – izbrani vidiki uspešnih politik na področju razvoja temeljnih spretnosti odraslih in spodbujanja udeležbe v izobraževanju

V prejšnji številki smo napisali kratko informacijo o mednarodni delavnici na temo evropskih politik razvoja temeljnih spretnosti odraslih (*Getting them through the door – Finding the key elements for success in adult basic skills policies*), ki je potekala konec oktobra v Stuttgartu. Delavnice se je udeležilo okoli 30 članov Delovne skupine za učenje odraslih (Working Group on Adult Learning – WG AL) in drugih predstavnikov iz 12 držav. Iz

Slovenije sva bili na dogodku *Ema Perme*, članica omenjene delovne skupine, in avtorica članka.

Namen delavnice je bil izmenjava izkušenj in dobrih praks, spoznavanje ključnih dejavnikov uspešnih politik in prepoznavanje skupnih elementov dobrih politik, ki bi lahko pomagale državam oblikovati nacionalne politike, še posebej za motiviranje in vključevanje ranljivih skupin odraslih v izobraževanje in usposabljanje.

Predstavniki 14 držav Evropske unije (EU) smo še pred delavnico pripravili nacionalna poročila o politikah za razvoj spretnosti odraslih, v katerih smo opredelili cilje, ciljne skupine, inštrumente politike, nosilce in partnerje, politični kontekst in evalvacijo. Posebej smo izpostavili dejavnike uspešnosti in tudi to, v katerih vidikih nacionalne politike niso bile uspešne.

V začetnem delu delavnice so bila predstavljena poročila nekaterih mednarodnih organizacij in povzetek izsledkov različnih raziskav o razvoju temeljnih spretnosti odraslih in vključevanja v izobraževanje. Največ časa pa smo posvetili razpravi o dejavnikih uspešnih politik za razvoj temeljnih spretnosti odraslih in spodbujanju udeležbe odraslih v izobraževanju in usposabljanju. Dejavnike smo uvrstili na tri področja: načrtovanje politike, izvajanje politike ter vodenje in povezovanje med politikami.

Podrobnejšo predstavitev predstavljenih poročil in dejavnikov lahko preberete v [daljšem članku](#).

Delavnica v Stuttgartu je bila zelo dragocena zato, ker je ponudila možnosti za razmislek in primerjavo o dosedanjih in prihodnjih politikah za razvoj temeljnih spretnosti odraslih v vseh udeleženi državi. Poročilo, ki bo pripravljeno po končani delavnici, bo obravnavano na sestanku WG AL in bo objavljeno kot rezultat dela skupine za izobraževanje odraslih.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Predstavitev izkušenj projekta PIAAC v Budimpešti

Na pobudo skupine TBA21, ki sicer ni del uradnega konzorcija Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), skrbi pa za ključni računalniški element terenskega dela raziskave (CMS za upravljanje z anketami), je bilo 20. novembra 2014 v Budimpešti organizirano dvodnevno srečanje, kjer smo predstavili izkušnje z izvajanjem projekta PIAAC, programa za mednarodno merjenje spretnosti odraslih. Madžarska si trenutno zelo prizadeva za vstop v tretji val držav, ki bodo izvedle veliko raziskavo s predvideno objavo

rezultatov leta 2018. Namen srečanja je bila predstavitev izkušenj in dobrih/slabilih praks držav, ki jo trenutno izvajajo ali pa so jo že izvedle v prvem valu raziskave.

Na srečanju, ki se ga je udeležilo več kot dvajset visokih predstavnikov madžarske politike (predstavnik kabineta vlade, predstavniki ministrstev in nacionalni predstavniki OECD) in stroke (raziskovalci, izobraževalci, statistiki in strokovnjaki na področju izobraževanja odraslih), so sodelovali še *Ingo Barkow*, mednarodni IT koordinator projekta PIAAC, *Jit Cheung*, novozelandski nacionalni koordinator projekta PIAAC, *Roland Kammerer*, avstrijski IT koordinator projekta PIAAC, in avtor tega članka, slovenski IT koordinator in nacionalni menedžer podatkovne baze PIAAC.

Udeležencem smo uspeli prikazati izredno kompleksnost projekta PIAAC – tako z organizacijskega vidika kot tudi s finančnega in tehničnega. Brez organiziranja velikega in močnega kompetentnega nacionalnega konzorcija projekta PIAAC ni mogoče kakovostno izpeljati.

Za slovenske izkušnje je bilo veliko zanimanja, saj je slovenski konzorcij poleg same izvedbe terenskega dela projekt obogatil še s tematskimi študijami, poleg tega pa tudi na Madžarskem želijo za financiranje projekta črpati sredstva Evropskega socialnega sklada.

Več informacij najdete na spletni strani <http://piaac.acs.si> in FB strani <http://www.facebook.com/PIAAC.Slovenia>.

Franci Lajovic (franci.lajovic@acs.si), ACS

Strokovni seminar o potencialu raziskovalnih podatkov PIAAC za načrtovanje politik

V prostorih MIZŠ so v sredo, 3. decembra 2014, pripravili strokovni seminar, povezan z največjo raziskavo na področju izobraževanja odraslih – PIAAC. Na seminarju z naslovom Analitični potencial raziskovalnih podatkov PIAAC – podatki in podlage za načrtovanje politik so sodelovali predstavniki različnih ustanov: MIZŠ, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ), Ministrstva za kulturo, Urada RS za makroekonomske analize in razvoj, ACS in Ekonomske fakultete.

Celodnevne seminarja se je udeležilo skoraj 60 udeležencev, predstavnikov devetih različnih resorjev, raziskovalcev in izobraževalcev odraslih. Temeljni namen strokovnega srečanja je bil seznaniti razvojne in analitične službe različnih ministrstev v državi z nadaljnjimi analizami in s čim boljšo izrabo raziskovalnih podatkov PIAAC, ki lahko pomembno pripomorejo k načrtovanju strategij, razvojnih smernic in ukrepov, ter identifikacija področij nadaljnjih analiz za potrebe različnih politik.

Udeležence sta v uvodnem delu nagovorili tudi ministrica za izobraževanje, znanost in šport, *dr. Stanislava Setnikar Cankar*, in ministrica, pristojna za razvoj, strateške projekte in kohezijo, *Alenka Smerkolj*. Ministrica *dr. Setnikar Cankar* je izpostavila, da je raziskava PIAAC izjemno pomembna za področje

izobraževanja in oblikovanje prihodnjih politik, saj sovpada s prednostmi, ki si jih je ministrica zadala ob prevzemu mandata in se nanašajo na evalvacijo izobraževalnega sistema in spremembo kurikula. »Raziskava vzpostavlja medresorsko sodelovanje in povezovanje, kar je tudi njen pomemben element,« je še izpostavila ministrica dr. Setnikar Cankar. »Raziskava bo umestila Slovenijo in nam dala možnost za načrtovanje ukrepov politik na področju izobraževanja. V kolikor želimo stopiti korak naprej v smeri kakovosti, je bistveno, da razpolagamo z oprijemljivimi podatki, ki nam jih bo dala ta raziskava, in na ta način bomo lažje prepoznali pomanjkljivosti, ukrepe in spremembe pa potem tudi lažje utemeljevali,« je zaključila ministrica dr. Setnikar Cankar.

Informacije o raziskavi so na voljo na [spletni strani slovenskega projekta PIAAC](#).

Ema Perme (ema.perme@gov.si), MIZŠ, Urad za razvoj izobraževanja

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2014

Otvoritev razstave Praznik učenja v Galeriji Pedagoške fakultete

V [Galeriji Pedagoške fakultete](#) (PeF) Univerze v Ljubljani (UL) je bila v sredo, 12. novembra 2014, otvoritev razstave [Praznik učenja – Teden vseživljenjskega učenja](#).

Po uvodnem pozdravu vodje galerije, doc. mag. Andreja Brumna Čopa, je o razstavi spregovorila mag. Zvonka Pangerc Pahernik, nacionalna koordinatorica TVU iz ACS, v imenu PeF pa je razstavo odprl prodekan, izr. prof. dr. Janez Vogrinc.

Otvoritve so se udeležili dekan PeF, izr. prof. dr. Janez Krek, profesorji in študenti fakultete ter učitelji in dijaki Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana.

Po otvoritvi so si prisotni ogledali tudi polurni film z naslovom [Z roko v roki. Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro](#), ki je nastal v produkciji ACS-a. Soavtorica filma in zunanja sodelavka ACS, Slavica Borka Kucler, je v uvodnem nagovoru poudarila, da vzajemno učenje in delovanje med skupnostjo in posamezniki, ki v njej živijo in delujejo, vzpostavlja trajnejše vezi, tudi skupno identiteto.

Razstava, ki smo jo obogatili z dvema novima panojema o PU, je bila v Galeriji PeF na ogled od 12. do 28. novembra 2014.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

TVU 2014 uspešno zaključen

Teden vseživljenjskega učenja (TVU) 2014 uspešno zaključujemo z oddajo zaključnega poročila o izpeljanem projektu. Soustvarjali smo ga z več kot 1.490 izvajalci, skupaj pa smo izpeljali čez 11.600 dogodkov po vsej Sloveniji, pa tudi v tujini. Dogodke je na nacionalni ravni obiskalo več kot 251.000 ljudi.

Devetnajsti Teden smo začeli snovati skupaj z nekaterimi izvajalci TVU, ki so se odzvali našemu povabilu. Srečali smo se 6. februarja 2014 in se dogovorili za oblikovanje delovne skupine, ki je razpravljala o razvojnih vidikih TVU. Delo so nadaljevali člani [Nacionalnega odbora za TVU](#), ki so zasedali 10. marca, dan za tem pa še vsa mreža izvajalcev TVU, ki so jih zanimala predvsem novosti in aktualnost projekta. Da bo letošnji TVU presegal lanskoletne dosežke, smo slutili takoj, ko so novi izvajalci izrazili zanimanje, da v letošnjem TVU prevzamejo vlogo [koordinatorja](#) – bodisi tematskega bodisi območnega. Napovedi so se uresničile. Konec aprila je [Koledar dogodkov TVU](#) skorajda pokal po šivih. [Sodelavci ACS](#) smo pridno pregledovali in potrjevali dogodke, ki ste jih kasneje izvajalci bolj ali manj uspešno izpeljevali – nekaterim so žal ponagajali dež, bolezni in premajhno število prijavljenih.

V začetku pomladi smo bili na terenu in posneli [lanske dobitnike Priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih](#), ki smo jih premierno predstavili na [Nacionalnem odprtju TVU](#). Le-tega smo v sodelovanju z zavodom MOCIS, Centrom za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec, izpeljali 8. maja. Slovenj Gradec je uspešno preстал svoj 'zrelostni izpit' in otvoril niz [Parad učenja](#), ki so se v prihodnjih tednih odvili po različnih krajih po Sloveniji.

Konec maja, natančneje 29., smo izpeljali še [18. andragoški kolokvij](#), ki je bil namenjen osvetlitvi teme *Učeče se skupnosti – praksa, pojmovanje, potenciali* ter premiernemu predvajanju filma *Z roko v roki, Učenje v lokalni skupnosti za osebno in skupno dobro*. S tem dogodkom je bil niz spomladanskih aktivnosti zaključen. Poletni oddih nam je dal elan in energijo, da se pripravimo še na jesensko izvedbo projekta. Sledil je namreč [Razpis za Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih za leto 2014](#). Številne objave na [FB strani projekta TVU](#) in promocija na 14. Festivalu za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO) v začetku oktobra so še okrepile prepoznavnost TVU-ja med ljudmi. Konec leta imamo tako [pet novih dobitnikov Priznanj ACS](#), ki bodo priznanja prejeli ob otvoritvi naslednjega – jubilejnega Tedna.

20. obletnice se veselimo in že iščemo nove izvirne ideje. Pri tem nam pomagajo tudi izpolnjene [Ankete TVU](#), kjer nam izvajalci sporočate marsikatero odlično idejo. Kako nam jih bo uspelo uresničiti, bomo videli prihodnje leto. Predvsem želimo, da bo uspešno za vse. Srečno v letu 2015!

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Spet o razvoju TVU

Letos zgodaj spomladi smo člani delovne skupine za TVU na ACS v sodelovanju z okrog 20 udeleženci izpeljali prvo razpravo o razvojnih pobudah za projekt TVU. Prinesla nam je nekaj potrditev dozdajšnjega načina dela, precej novih zamisli in namer (glej [tukaj](#)), med drugim pa tudi sklep, da bo tak sestanek tradicionalen in obvezen za koordinatorje TVU, ne da bi izključevali kogar koli, ki mu je razvoj tega projekta mar.

Pred nami je praznovanje častitljive 20. obletnice TVU, v letu 2015 pa bomo izpeljali tudi tretjo PU in še nekatere dejavnosti, o katerih pišemo na strani 13–14. Zdaj je torej pravi trenutek, da začnemo načrtovati uveljavljene pristope, še zlasti pa spremenjene in nove. V ta namen smo 9. decembra na ACS sklicali drugi sestanek za razpravo o razvojnih pobudah TVU. Njegov namen je okrepitev mreže koordinatorjev TVU, zato smo skupaj pregledali in dopolnili [Napotke in priporočila za koordinatorje TVU](#) z vidika šestih ključnih področjih koordinacije:

1. Informiranje, spodbujanje in prijava prireditev TVU.
2. Usmerjanje in usklajevanje dejavnosti in prireditev.
3. Pridobivanje finančnih sredstev za izpeljavo TVU.
4. Zagotavljanje skupne medijske promocije.
5. Zagotavljanje skupnega promocijskega gradiva in spodbujanje udeležencev.
6. Poročanje in evalvacija TVU.

Govorili smo tudi o uskladitvi koncepta TVU in PU ter še čem. Na sestanek smo povabili predstavnico/predstavnik ssofinancerja.

Spremljajte naša prizadevanja [tukaj](#), več o rezultatih našega dela pa pričakujte v naslednji izdaji e-Novičk.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Petkovo srečanje z dr. Bryanom Maddoxom

Sredi oktobra smo na ACS gostili predavanje dr. Bryana Maddoxa na temo *Interakcija v testni situaciji – neraziskana plat testiranja na velikih vzorcih*. Dr. Bryan Maddox je ugleden britanski raziskovalec (University of East Anglia), s katerim ACS sodeluje v etnografski raziskavi v okviru projekta PIAAC.

Raziskave na velikih vzorcih, kakršna je tudi PIAAC, temeljijo na standardiziranih testnih inštrumentih in postopkih izpeljave, ki zagotavljajo mednarodno primerljivost, zanesljivost in veljavnost rezultatov. Pri tem se praktično nobena raziskava ne ukvarja s »testno situacijo« kot tâko. Cilj etnografske raziskave je preučiti vpliv testne situacije na rezultate testiranja. Testna situacija predstavlja kontekstualno in interaktivno dimenzijo uspešnosti testiranja. Na to spregledano področje raziskovanja so v zadnjem času začeli opozarjati raziskovalci na področju lingvistične antropologije in sorodnih ved (med njimi npr. Bruno D. Zumbo, University of British Columbia, Bryan Maddox in drugi).

Dr. Bryana Maddoxa smo prosili, da nam predstavi svojo raziskovalno metodo, in ga povabili, da nam odgovori na nekatere vprašanja: Zakaj temelji svoje raziskovanje na etnografski metodi? Kako uporaba oziroma kombinacija obeh metod, testiranje na velikih vzorcih in etnografska analiza testne situacije, oplemeniti raziskovanje? Kakšni so cilj in pričakovanja etnografske raziskave v Sloveniji?

Predavanja so se udeležili raziskovalci iz ACS, Pedagoškega inštituta in predstavnica MIZŠ. Poleg navedenih vprašanj smo se dotaknili tudi nekaterih lingvističnih vidikov raziskovalne metodologije. Dr. Maddox je predstavil nekaj svojih izkušenj iz podobne etnografske raziskave v okviru projekta LAMP (mednarodna raziskava pismenosti v okviru UNESCO) v Mongoliji. Izbrani vidiki etnografske raziskave v Sloveniji bodo predstavljeni na zaključni konferenci projekta PIAAC v Sloveniji, maja 2015.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Mednarodna konferenca Pomnjenje za prihodnost v Sarajevu

Stoletnica začetka prve svetovne vojne se zdi ravno prav daleč za razmislek o naši skupni preteklosti in za pogled naprej, v našo skupno prihodnost, ki bo (samo morda) priložnost za daljše obdobje miru in povezanosti. Prizorišče dvodnevne mednarodne konference z naslovom *Pomnjenje za prihodnost* ([*Remembering for the Future*](#)),

Sarajevo (in njegova mestna hiša 'Vijećnica'), je živa priča teme vojna in mir. Konferenca je bila priložnost za predstavitev projektov in sodelovanj v izobraževanju odraslih za mir in razrešitev konfliktov, za izmenjavo mnenj in izkušenj ter nadaljnjo krepitev mreže izobraževalcev in učečih se.

Konferenca je bila zasnovana okoli ključnih govorov, ki so jim sledile delavnice in predstavitve. Že prvi, Sven Tetzlaff (na fotografiji), je izvrstno začel. V svoji predstavitvi je izpostavil pomen neformalnega izobraževanja za spravo sprtih strani in navedel korake za njeno doseganje. Sledile so tematske okrogle mize. Med devetimi sem izbral *Govoriti drug z drugim* ([*Speaking to One Another*](#)). Drugi sklop je začela Joke van der Leeuw-Roord, predsednica Evropskega združenja učiteljev zgodovine ([*EUROCLIO*](#)), s [predstavitvijo](#) *Naj si zapomnimo za prihodnost? (Should we Remember for the Future?)* Popoldanske ure je zapolnila predstavitev projektov izobraževanja odraslih na temo konference. Izvajalci so predstavili osem projektov ([Nominees of the EAEA Grundtvig Award 2014](#)), med katerimi sta bila izbrana dva najboljša, ki sta prejela nagrado EAEA Grundtvig za leto 2014: *Knjiga načrtov, upa in sanj* ([*The Book of Plans, Hopes and Dreams*](#)) ter Trdnjava Vygonoshchi ([*Vygonoshchi Fortress*](#)).

Drugi dan konference je začel profesor filozofije s Sarajevske univerze, dr. Ugo Vlaisavljević, s predavanjem *Konfliktna konstrukcija kolektivnih identitet Bosne in Hercegovine (Conflicting Construction of Bosnian-Herzegovinian Collective Identities)*. Zame je bil to najboljši nastop, morda zato, ker je kot Sarajevčan najbolj čustveno vpleten. Zadnji sklop so bile delavnice z uporabo različnih metod v izobraževanju odraslih. Udeležil sem se predstavitve projekta [EHISTO](#) (*European history crossroads as pathways to intercultural and media education*), ki je analizirala popularne komercialne zgodovinske revije in primerjala njihove vsebine na določeno temo v več državah.

Odlična konferenca. Predvsem sta me navdahnili velik izbor različnih projektov in možnost pogovora z izvajalci. Srečevanja s kolegi nujno motivirajo k širjenju obzorij in uporabi dobrih primerov doma. Prijaznost Sarajevčanov in gastronomska ponudba pa ostajata na (nedosegljivi) ravni.

Vabim vas, da preberete tudi [daljšo različico članka](#).

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih gre naprej

Bralci e-Novičk se boste zagotovo spomnili septembrskega članka o uspešnem zaključku projekta *Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) 2012–2014 v Sloveniji*, znanega predvsem po [Paradi učenja](#) 2013 in 2014 ter [štirih video publikacijah](#) o primerih dobre prakse. V začetku novembra smo nadaljevali ta proces v okviru enoletnega projekta, za naprej pa se obetajo dvoletni projekti, najbrž vse do leta 2020, ki je mejnik povezanih strategij – *Evropa 2020* ter *Izobraževanje in usposabljanje 2020*.

Te dni smo se na 'kick-off' sestanku v Bruslju sestali stari in nekateri novi nacionalni koordinatorji iz večine držav članic, da pridobimo informacije o vsebinskih in finančnih izhodiščih za novo projektno obdobje. Ta so zdaj določena s programom *Erasmus+*, ki na srečo prinaša nekaj administrativnih olajšav, naša prejšnja izkušnja pa nas je opremila s spoznanji, ki nam bodo bistveno olajšala delo.

Predstavnica EK je v pregledu prijavljenih projektov razkrila, da smo se mnogi lotili ozaveščanja o pomenu izobraževanja odraslih ali pa to ozaveščanje nadaljujemo, da naše dejavnosti naslavljamo na slabo izobražene/usposobljene in druge prikrajšane ciljne skupine, da spodbujamo razvoj temeljnih in nekaterih specifičnih zmožnosti, spodbujamo rabo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT), socialnih omrežij in še marsikaj. Z naborom načrtovanih dejavnosti so zadovoljni, so nas pa spodbudili, da v delovnih skupinah (in kasneje v praksi) razmislimo o tem, kako še bolj povezati deležnike v izobraževanju odraslih (od spodaj navzgor in obratno), pritegniti akterje na nacionalni ravni ter povečati prepoznavnost izobraževanja odraslih in vloge nacionalnega koordinatorja pri njegovem uveljavljanju. To so očitno nikoli povsem doseženi cilji našega poslanstva.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Nadaljujemo Parado učenja, dodajamo nove vidike

Slovenski projekt v okviru prej omenjenih prizadevanj je osredinjen na ozaveščanje in spodbujanje razvoja zmožnosti odraslih. Zajema PU 2015, ki se bo začela 15. maja, na nacionalnem odprtju TVU 2015, in se nadaljevala v uradnem terminu TVU vse do 24. maja. Njena predvidena prizorišča so: Ajdovščina, Celje, Črnomelj, Kranj, Krško, Ptuj in Trbovlje. Na vsakem od njih bo zgoščeno festivalsko dogajanje podprto s strokovnim oziroma izobraževalnim dogodkom na temo razvijanja zmožnosti odraslih. Slednje bodo izpeljali tudi dozdajšnji koordinatorji Parada učenja (PU) in morda še kdo. Naša končna bera bo 21 tovrstnih dogodkov, namenjenih različnim ciljnim skupinam (starejši, mladi, ki zgodaj opustijo šolanje, brezposelni, priseljenci, ljudje na podeželju idr.). Dejavnosti bomo predstavili v kratkem videu in manifestu na temo spodbujanja zmožnosti odraslih.

Z naštetim nameravamo predstaviti že obstoječa prizadevanja, ki jih bo treba nadaljevati in okrepiti v luči rezultatov raziskave PIAAC.

Izvedbo PU bomo podprli z zdaj že uveljavljenimi pristopi in orodji. Novi projekt bo tako kmalu zaživel na [spletni strani](#), namenjeni procesu uresničevanja EPUO v Sloveniji. Vabimo vas, da nas spremljate tako na spletni strani kot tudi na FB strani TVU. V živo pa smo se 9. decembra sestali s predvidenimi koordinatorji PU 2015 in zanetili iskre ustvarjalnosti ter zasnovali majske dogodke.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Delovna skupina za izobraževanje odraslih pri EK za obdobje 2014–2015

V svojem zadnjem prispevku ([e-Novičke maj–junij 2014](#), str. 20–21) sem napovedala novo delovno skupino – WG AL – ter vsebino njenega dela. Naj na kratko povzamem vsebinsko usmerjenost delovne skupine. V mandatu (od marca 2014 do oktobra 2015) naj bi Komisiji predložila končno poročilo o ugotovitvah in priporočilih za države članice za vsebinsko obravnavana področja, skupaj z okvirjem oziroma orodji za možnost vrednotenja ustreznosti pristopov in izvajanja programov in politike temeljnih zmožnosti za odrasle ter učinkovitosti urejanja politike izobraževanja odraslih v državah članicah.

Od zadnjega poročanja je bilo na ravni delovne skupine več dejavnosti, ki so bile namenjene nadaljevanju dela po načrtovanem programu:

- **16.–17. september 2014** – delovni sestanek v Bruslju, ki je bil namenjen obravnavi:
 - **urejanja politike za temeljne zmožnosti** (znotraj prve vsebinske usmeritve delovne skupine),
 - **učinkovitosti in usklajenosti politik izobraževanja odraslih** (znotraj druge vsebinske usmeritve delovne skupine).
- **10. september 2014** – enourni Webinar na tri glavne tematike:
 - splošen uvod v IKT podporo in rabo odprtih virov učenja,
 - predstavitev ene ali dveh dobrih praks,
 - vprašanja in odgovori oziroma pojasnila in pregledna strokovna, kritična razprava na izbrano temo.
- **26.–29. oktober 2014** – poglobljena tridnevna delavnica o temeljnih zmožnostih (ang. basic skills) v Stuttgartu, ki sta jo organizirala EK in Ministrstvo za kulturo, mladino in šport dežele Baden-Württemberg. Več o tem lahko preberete tudi v posebnem članku *mag. Estere Možina*.
- **23.–24. november 2014** – poglobljeni seminar o urejanju politik izobraževanja odraslih, ki sta ga v Bruslju skupaj z EK organizirali dve belgijski ministrstvi za izobraževanje (francoski in flamski del).
- **25.–26. novembra 2014** je v Bruslju potekal delovni sestanek WG AL, ki je bil usmerjen v:
 - predstavitev vsebine in poročila z ugotovitvami z delavnice v Stuttgartu ter potrditev poročila,
 - natančnejši vpogled v oblikovanje okvira dejavnikov uspeha.

Delo skupine napreduje dobro ter po načrtanem vsebinskem in časovnem načrtu. Z nastopom nove ekipe in predsednika EK so se pojavile novosti, ki bodo tudi vsebinsko vplivale na nadaljnje delo skupine. Spremembe bodo imele prav gotovo večje razsežnosti. S prvim januarjem 2015 se delovna skupina seli z Direktorata za izobraževanje in kulturo na Direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in inkluzijo.

Vabim vas, da preberete tudi [daljši članek](#).

V naslednjih mesecih se bom lotila nekoliko podrobnejših predstavitev posameznih poglobljenih vsebinskih delov, ki jih obravnava delovna skupina v tem mandatu. Ob zaključku leta pa vam želim vse dobro in naj optimizem ostane vaša smernica.

Ema Perme (ema.perme@gov.si), MIZŠ, Urad za razvoj izobraževanja

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Diplomska naloga o izobraževanju kulturnih mediatorjev v muzejih

Pod vodstvom mentoric *doc. dr. Nives Ličen* in *asist. dr. Rajke Bračun Sova* je na Oddelku za pedagogiko in andragogiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani nastala nova diplomska naloga z naslovom *Izobraževanje kulturnih mediatorjev v muzejih*. Avtorica Urša Kramberger v njej preučuje gibanje kulturnih mediatorjev v Sloveniji.

Gibanje smo zasnovali na SUTŽO, pri čemer nas je vodila misel, da je treba izobraževanje starejših narediti vidno in razumljivo vsem, ga povezati z javnim prostorom, lokalnim razvojem in dejavnim državljanstvom, kulturi različnih generacij pa dati prostor v muzejih in drugod.

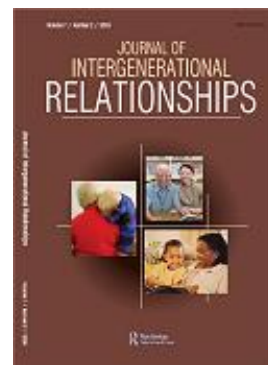
Naloga je bralcem dosegljiva v knjižnici ljubljanske UTŽO, na Poljanski 6.

Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si), SUTŽO

Revija za medgeneracijske odnose

Revija za medgeneracijske odnose (*Journal of Intergenerational Relationships – JIR*) je ustanovila *dr. Sally Newman*, ki je tudi pionirka na tem področju. Več o njej lahko preberete na spletni strani Univerze v Pittsburghu ([University of Pittsburgh](http://www.pitt.edu/~jir/)). Revija je namenjena raziskovalcem, šolnikom, oblikovalcem politik, vzgojiteljem in zagovornikom, da ostanejo na tekočem z najnovejšimi raziskavami, metodami in praksami političnih pobud na področju medgeneracijskega sodelovanja.

To je edina revija s poudarkom na medgeneracijskem področju, ki vključuje praktične, teoretične, empirične, sorodstvene in politične perspektive. Več o reviji je zapisano na [spletni strani JIR](http://www.pitt.edu/~jir/).

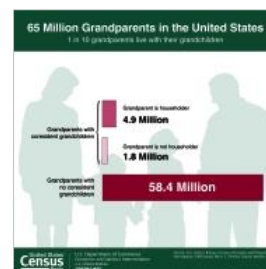

Vir: Novice Mreže medgeneracijskih programov št. 26

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Poročilo o sobivanju starih staršev in vnukov

V letu 2012 je od 65 milijonov starih staršev v Združenih državah Amerike kar 7 milijonov oziroma 10 odstotkov živelo z vsaj enim vnukom, navaja poročilo o sobivanju starih staršev in vnukov, ki ga je US Census Bureau objavil v oktobru.

»Daljšanje pričakovane življenjske dobe, enostarševske družine in zaposlenost žensk povečujejo pomembnost vloge, ki jo odigrajo stari starši v življenju svojih vnukov,« je dejal Renee Ellis, demograf na Oddelku za rodnost in družinsko statistiko pri Census Bureau. »Povečanje števila starih staršev, ki živijo z vnuki, je eden od načinov, kako se je vloga starih staršev spremenila.«

Poročilo si preberite [tukaj](#).

Vir: Novice Mreže medgeneracijskih programov št. 26

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Ustvarjanje možnosti za družine – pristop dveh generacij

Skoraj polovica družin v Združenih državah Amerike z majhnimi otroki se bori za preživetje. Poročilo z naslovom *Ustvarjanje možnosti za družine: pristop dveh generacij* ([Creating Opportunity for Families: a two-generation approach](#)), ki so ga pripravili v Annie E. Casey fundaciji, ponuja temelje za ustvarjanje priložnosti za družine s sočasnim obravnavanjem potreb staršev in njihovih otrok.

Pristop 'dveh generacij' je nov pristop za zmanjševanje revščine. Poziva k zagotavljanju zgodnjega izobraževanja otrok iz družin z nizkimi dohodki in usposabljanju na delovnem mestu ter k uporabi drugih orodij za doseganje finančne stabilnosti in prekinitev kroga revščine. Priporoča načine, kako opremiti starše in otroke iz revnih družin s tem, kar potrebujejo za uspeh.

Vir: Novice Mreže medgeneracijskih programov št. 27

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Finska v vrhu znanja 2030: študija o prihodnosti izobraževanja

Sindikato vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture (SVIZ) je 13. novembra 2014 pripravil novinarsko konferenco, na kateri je predstavil knjižico [Finska v vrhu znanja 2030: študija o prihodnosti izobraževanja](#). Knjižica je delo finskega sindikata vzgoje in izobraževanja (Opetusalan Ammattijärjestö – OAJ), ki predstavlja 120.400 članic in članov s področij od predšolske vzgoje do univerzitetnih učiteljic in učiteljev.

Namen študije, ki je nastajala v letih 2012 in 2013, je bil zbrati in ovrednotiti dejavnike sprememb, ki bodo vplivali na izobraževanje in vzgojo do leta 2030. V študiji so opredeljeni ukrepi, s katerimi naj bi začrtane cilje v prihodnjem 17-letnem obdobju dosegli.

Knjižico sta v slovenski prostor prenesla SVIZ in Center za študij edukacijskih politik, ki deluje pri PeF UL. Dr. Slavko Gaber, izredni profesor za področje sociologije na PeF, je knjižico pospremil z aktualizirano spremno besedo.

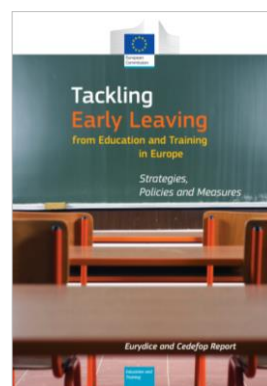
Podrobnejšo predstavitev publikacije in posnetke z novinarske konference najdete na spletna stran SVIZ ([13. november 2014](#)).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Premagovanje zgodnjega opuščanja šolanja v Evropi: strategije, politike in ukrepi

Izšla je nova študija z naslovom [Education and Training in Europe: Strategies, Policies and Measures](#). Tematsko poročilo, ki je nastalo s sodelovanjem omrežij Eurydice in Evropskega centra za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja (European Centre for the Development of Vocational Training – Cedefop), osvetljuje pojav zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja, ki v mnogih evropskih državah predstavlja resen problem. V poročilu so zbrani podatki o tem, kako države zbirajo podatke o opuščanju izobraževanja, strategijah in politikah, usmerjenih v preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja, o vlogi kariernega svetovanja, upravljanja in medsektorskega sodelovanja pri zmanjševanju zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja. Poročilo zajema vse države članice EU, pa tudi Islandijo, Norveško, Švico in Turčijo.

Vabimo vas, da preberete tudi poudarke iz študije ([Eurydice Highlights](#)).

Vir: Spletno sporočilo EK, 21. november 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Novo esejistično delo za moralno in etično življenje v sedanjem svetu, ki se dotika tudi izobraževanja

Marko Pavliha, širši javnosti poznan kot univerzitetni profesor prava, se v zadnjih letih predstavlja tudi kot vznemirljiv esejist. Pred kratkim je izšla njegova knjiga z naslovom *Dvanajst pred dvanajsto ali za norost je zdravilo le modrost, eseji o iskanju svetlobe*, ki prinaša sedem esejev, nekakšnih navodil za moralno in etično življenje v sedanjem svetu. Z različnimi strokovnimi, poljudnimi in drugimi knjižnimi viri skuša osvetliti in razjasniti očiten upad etike bivanja. Pri tem se dotakne tudi sodobnega izobraževanja, za katerega kot izkušen dolgoletni predavatelj pravi, da je preveč usmerjeno k »treniranju klasične, linearne inteligence in

kopičenju podatkov, namesto k lateralnemu, ustvarjalnemu razmišljanju, oblikovanju osebnosti, učenju otrok, dijakov in študentov, kako naj postanejo boljši ljudje».

Avtor Marko Pavliha je sodeloval tudi pri snemanju filma *Z roko v roki – Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro*. Čeprav ni strokovnjak na področju izobraževanja odraslih, pa se pomena vseživljenjskega izobraževanja zelo dobro zaveda: »Vzgajati in izobraževati (se) je treba vselej in povsod, ker je življenje nenehno učenje, od rojstva do preminulosti, v zibelki, družini, vrtcu, osnovni, srednji in poklicni šoli, na univerzi, delovnem mestu in medmrežju, v medijih, kjerkoli in kadarkoli.«

Priredila: Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Izšla je osma številka glasila CONFITEA VI

Oktobrska izdaja glasila CONFITEA IV ([CONFITEA VI Follow-up News Bulletin, no. 8](#)) prinaša opis dejavnosti, ki so tekale v okviru uresničevanja *Belemskega akcijskega načrta* (*Belém framework for action*) od julija do oktobra 2014 v sodelujočih državah in med njimi.

Kot smo že poročali, je Unesco začel revizijo [Priporočila 1976 o razvoju izobraževanja odraslih](#), ki ga določa *Belemski akcijski načrt*. Odločitev za [pregled](#) je bila sprejeta na generalni konferenci Unesca leta 2013. Po posvetovanjih z državami članicami je bil potrjen dopolnjeni osnutek Priporočila in poslan v ponovno obravnavo. Države članice so vabljeni, da pripombe in predloge oddajo do konca januarja 2015.

V nadaljevanju so predstavljene aktivnosti za pripravo *tretjega Globalnega poročila o učenju in izobraževanju odraslih* (*Global Report on Adult Learning and Education – GRALE III*). Seznanite se lahko z dejavnostmi v okviru programa štipendij UIL CONFITEA in povzetkom seminarja o razvojni agendi po 2015.

Vir: Spletno sporočilo, 9. november 2014

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Soustvarjajmo EPALE

Na LPoIO 2014 je mag. Andreja Lenc (Cmepius) predstavila novo spletno mesto EPALE, ki je novost EK v našem prostoru. Spletna platforma evropske skupnosti za izobraževalce odraslih bo zajemala vse pomembne informacije in vsebine – dokumente, novice, aktualne dogodke, konference, primere dobrih praks, ki zadevajo izobraževanje odraslih v najširšem smislu. Tako bodo do aktualnih gradiv prišli izobraževalci odraslih, ki delujejo v poklicnem izobraževanju in usposabljanju za odrasle, učitelji v neformalnih programih

izobraževanja odraslih, mentorji, svetovalci in tudi drugi. Namen platforme je predvsem ta, da postane prepoznaven element in sestavni del prakse izobraževalcev odraslih, ki jim bo pomagal pri njihovem vsakdanjemu delu.

Da bo EPale zaživel tudi v Sloveniji, vabimo vse, ki soustvarjate izobraževanje odraslih v Sloveniji, da opozorite nase in svoje delo, prispevate vaše vsebine za objavo in se priključite skupini soustvarjalcev, ki verjame, da tovrstno orodje lahko pripomore h kakovostnemu razvoju izobraževanja odraslih pri nas.

Svoje pobude in predloge pošljite na epale@cmepius.si. Vabljeni tudi k pregledu že objavljenih vsebin na [angleški različici platforme](#). Slovenska bo predstavljena spomladi prihodnje leto.

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Predstavitev vodnika *Z menoj po mojem mestu*

V študijskem krožku (ŠK) *Trgi, ulici in stavbe okoli nas* so pod vodstvom arhitektke *Meta Kutin* pripravili predstavitev vodnika *Z menoj po mojem mestu*, plod raziskovanja članov študijske skupine. Predstavitev arhitekturnega vodnika po Ljubljani je bila 28. oktobra 2014 v knjižnici Urbanističnega inštituta Republike Slovenije. Na predavanju so urednica *Meta Kutin* in nekateri avtorji, *Ivica Žonta*, *Vida Vilhar*, *Nada Klučar* in *Ana Kovačič*, predstavili zasnovo vodnika in način dela, ki je do nje pripeljal.

V ŠK *Trgi, ulici in stavbe okoli nas* se učijo povezati preteklost mesta s sedanjim načinom življenja, učijo se brati arhitektonske gradnike, pripovedovati zgodbe o prostoru. Udeleženci v evropskem projektu *Z menoj po mojem mestu* so sprva prosto zapisali svoje spomine na življenje v mestu, iz teh razpršenih zapisov pa so se oblikovale teme in tematske poti, ki so bile predmet raziskovanja. [Daljšo predstavitev vodnika](#) smo objavili tudi v e-Novičkah maj–junij 2014.

Med občinstvom je bilo opaziti tudi prebivalce Krakova in vprašance, ki so v raziskavi sodelovali. Navzoči so med drugim predlagali, da bi »*Murgle lahko postale naravno okolje za botaniziranje učencev osnovnih šol ob sodelovanju članov študijske skupine*«.

Viri: [spletna stran Trajekt](#), Novice U3 - 8 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Konferenca mreže ForAge ob koncu evropskega projekta

O [mreži ForAge](#), platformi tistih, ki se že dolgo ukvarjajo z izobraževanjem starejših in tako na tem področju igrajo vidno vlogo v

evropskem prostoru, smo v našem glasilu že pisali (e-Novičke [marec 2012](#), [september 2013](#), [maj-junij 2014](#)). Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) je partnerica mreže in soustvarja bazo podatkov s področja izobraževanja starejših. V dveh letih sta ForAge in njena baza podatkov postala svetovna referenca za izobraževalce, raziskovalce, politike in druge.

Konference *Nove smeri in novo učenje v starosti* (*New Directions and New Learning in Later Life*), ki je bila 7. in 8. novembra na Portugalskem, so se udeležili predstavniki evropskih držav, Brazilije in Nepala. Med lokalnimi, nacionalnimi, evropskimi in nadnacionalnimi organizacijami so se dogodku udeležili predstavniki portugalskega Združenja mrež univerz za tretje življenjsko obdobje (Associação Rede de Universidades da Terceira Idade – [RUTIS](#)), Unesca, Age Platform Europe, Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (European Association for the Education of Adults – EAEA) in drugih.

Aktivno in zdravo staranje so teme mnogih kampanj po vsej Evropi, ki – vsaj nekatere – poudarjajo pomen vključevanja starejših v izobraževanje in učenje. Namen te konference je bil prepoznati, preučiti in razpravljati o možnostih in novih priložnostih za kasnejše učenje starejših v Evropi ([program](#)).

Udeležence je nagovoril *Pedro Mota Soares*, minister za solidarnost, zaposlovanje in socialno varnost, med govorce pa so bili: *John Benyon* in *Jim Soulsby* (oba z Univerze v Leicestru), *Luís Jacob* (RUTIS), *Fausto Amaro* (Univerza v Lizboni), *Nuno Abranja* (Univerza v Lusófona), *Raúl Valdés-Cotera* (Unesco), *Susana Oliveira* (EAEA), *José Salgado* (Lizbonska psihiatrična bolnišnica), *Sergio Andreis* (Lunaria), *Maria Helena Antunes* (AidLearn) in *Mariana Matache* (EUROED). Konference se je udeležila tudi *Dušana Findeisen* (SUTŽO), ki je predstavila temi: *Spletno medgeneracijsko učenje* in *Preteklo učenje starejših iz študentskih družbenih gibanj v 60-ih letih*.

Vir: Novice U3 - 9 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Snovanje strategije za preprečevanje nastanka zdravstvenih težav kot posledice dolgotrajne brezposelnosti

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza (AZM – LU) sodeluje kot partner v projektu [H-CoDe](#) (*Health Competence Development*), v katerem se skupaj s partnerji iz Bolgarije, Nemčije, Poljske, Španije in Turčije (na fotografiji: četrto partnersko srečanje septembra 2014 v mestu Lodz na Poljskem) ukvarjamo s strategijo preprečevanja nastanka zdravstvenih težav kot posledice dolgotrajne brezposelnosti. Dvoletni projekt, ki ga izvajamo v programu *Vseživljenjsko učenje* (Leonardo Da Vinci, Prenos inovacij) od oktobra 2013, koordinira INIBIA – Institut für Internationale Bildungs- und

Arbeitsmarktprojekte EWIV iz Nemčije. Razvili bomo različne metode usposabljanja za ohranjanje zdravja za različne skupine težje zaposljivih ljudi na trgu dela.

Dolgotrajna brezposelnost tudi pri mlajših ljudeh pogosto pripomore k zdravstvenim težavam in nemotiviranosti za delo. Opazno je pomanjkanje celovitega pristopa k preprečevanju zdravstvenih težav, ki jih dolgotrajna brezposelnost in socialna izključenost povzročata mlajšim brezposelnim, ženskam, invalidom, migrantom in drugim težje zaposljivim osebam na trgu dela.

V projektu H-CoDe bomo nadgradili teorijo in prakso, ki sta nastali v projektu *50Fit – Employability and health precaution for long-term unemployed people 50 plus* za osebe, starejše od 50 let, in jih prilagodili tem 'novim' ciljnim skupinam. Strategijo preprečevanja nastanka zdravstvenih težav kot posledice dolgotrajne brezposelnosti bomo opredelili kot medgeneracijsko vprašanje, pomembno za politiko inkluzivnega trga dela, prilagojeno demografskim spremembam. Razvili bomo različne metode usposabljanja za ohranjanje zdravja za različne skupine težje zaposljivih na trgu dela. Za zagotovitev kakovosti usposabljanja bomo pripravili posebne smernice in učne module za trenerje, ki bodo vsebovali tudi kompetenčni profil trenerjev v skladu z evropskimi standardi. Razvili bomo tudi sistem testiranja in certificiranja za trenerje na evropski ravni. Naš cilj je opozoriti na pomen preventivnega zdravstvenega usposabljanja odraslih na evropski ravni in na standardiziran način, izboljšati metode usposabljanja in povečati možnosti težje zaposljivih na trgu dela. Projekt H-CoDe bo ponudil trajnostne rešitve izzivov, s katerimi se zaradi demografskih sprememb in zahtev nove strategije na področju socialne vključenosti 2014–2020 sooča novi evropski trg dela.

Projektne partnerji se bomo februarja srečali v Ankari, junija bo sestanek v Mariboru, oktobra pa bomo rezultate projekta predstavili na zaključnem srečanju v Bruslju.

Irena Urankar (irena.urankar@azm-lu.si), AZM – LU

Zaključno srečanje partnerjev v projektu medgeneracijskega učenja ECIL

O projektu *Evropsko spričevalo medgeneracijskega učenja* (European Certificate of Intergenerational Learning – [ECIL](#)), ki ga sofinancira EK, smo v e-Novičkah že pisali ([december 2012](#), [junij 2013](#), [marec 2014](#)). Tokrat poročamo o zaključni konferenci, ki je bila septembra 2014 v Sofiji.

Partnerji smo mednarodni javnosti prvič predstavili spletni program medgeneracijskega učenja, ki vodi k Evropskemu spričevalu za to področje (*Ann-Kristin Boström, Mariano Sanchez, Dušana Findeisen*). Alan Hatton Yeo je spregovoril o družbi, v kateri je takšno organizirano in strukturirano učenje potrebno. »Cilj? Graditi odnose in vzajemnost, družbo, ki bo prijazna vsem generacijam. Ne gre za to, kaj mladi ali stari naredimo drug za drugega, marveč, kaj naredimo skupaj. Gre

za premislek in preoblikovanje družbe. Skozi štirideset let smo doživljali obsežne spremembe. Hitrost teh sprememb vpliva na fragmentiranje družbe. Nekoč je 2.500 ljudi delalo v ladjedelnicah, pa danes? Vseživljenjske zaposlitve ni več. Vsakdo ima svoje upe in pozablja, da obstaja tudi 'pred njim' in 'za njim'. Če 'zavozimo' mlade, bomo 'zavozili' tudi stare,« je poudaril Alan Hatton Yeo.

Zanimiva je bila predstavitev Aysell Usluata z univerze Yeditepe v Turčiji, ki v okviru visokošolskega študija komunikologije, kamor se vpisujejo mladi iz premožnih družin, študentom omogoča delo s skupinami na obrobju: brezposelnimi, brezdomci, starejšimi. »Ne moremo biti komunikologi, če se ne znamo sporazumevati z drugačnimi od sebe.«

V interaktivnem delu programa je nastopila Tamara Jare iz Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.

Vabimo vas, da obiščete [projektno spletno stran](#), kjer so objavljeni študije primerov, nacionalna poročila in še kaj.

Dušana Findeisen (dušana.findeisen@guest.arnes.si), SUTŽO

Srečanje z ministrico za delo in varuhinjo človekovih pravic

V okviru 14. F3ŽO se je ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anja Kopač Mrak, skupaj z varuhinjo človekovih pravic, Vlasto Nussdorfer, srečala s predstavnicami in predstavniki organizacij, združenj ter nevladnih organizacij starejših in za starejše v Sloveniji.

Spraševali smo se, ali je dejavno staranje sredi krize le mrtva črka na papirju. Pogovor je bil posvetovalen. Zanimivo je, da se zdaj sredi krize znova 'prebijajo' na dan zastarele podobe starosti, ki jo vidimo zgolj skozi bolezen (bolezensko staranje), odvisnost, šibkost. Na teh osnovah pa je mogoče graditi le del politike starosti in staranja. Za normalno staranje potrebujemo zakonsko podlago, ki starejšim brez omejitev omogoča delo, izobraževanje, dostop do zdravstvenih storitev, sodelovanje v družbenem in ekonomskem razvoju.

Vabimo vas, da preberete tudi novico na spletni strani MDDSZ ([29. september 2014](#)).

Dušana Findeisen (dušana.findeisen@guest.arnes.si), SUTŽO

Nacionalni posvet v visokem šolstvu

MIZŠ je oktobra 2014 v sodelovanju s Centrom RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (Cmepius) organiziralo nacionalni posvet v visokem šolstvu z naslovom *Priznavanje izobraževanja*. Temeljne teme posveta so bile aktualna dogajanja ter vprašanja in izzivi s področja priznavanja za namen izobraževanja v visokem šolstvu.

Dopoldanski del posveta je bil namenjen predstavitvi mednarodnih in domačih izhodišč in praks priznavanja v visokem šolstvu. Tako je *Gunnar Vacht*, predstavnik centra ENIC-NARIC Estonije (na fotografiji), predstavil temeljna določila priznavanja skozi mednarodne dokumente o priznavanju v visokem šolstvu (Lizbonska konvencija o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji ter konvenciji komplementarni dokumenti) in razvoj na tem področju v prihodnje. Pri tem je izpostavil, da so z delom na tem področju na začetku, zato o konkretnih spremembah v podpornih dokumentih ni bilo govora. Po besedah gospoda *Vachta* bodo šle spremembe v smeri postavljanja definicije združene diplome.

Daniel De Schrijver, predstavnik centra ENIC-NARIC Flamske, se je v prispevku osredotočil na področje samodejnega priznavanja akademskih stopenj izobraževanja za nadaljevanje izobraževanje, samodejno priznavanje pa je bilo predstavljeno na praktičnem primeru priznavanja nizozemskih diplom v Belgiji. Na visokošolski ravni gre v teh primerih za priznavanje ravni izobraževanja, ne pa za priznavanje kvalifikacije. Na primer magistru zgodovine je priznana raven magisterija in ne kvalifikacija zgodovinarja. Priznavanje velja za izobraževalne programe, ki se izvajajo od leta 2005.

Nadaljevanje članka lahko preberete v [daljši različici](#).

Gradiva in fotogalerija so objavljeni na [Cmepiusovi spletni strani](#).

Vera Mlinar (vera.mlinar@acs.si), ACS

Mentorski sistem za izobraževalno in poklicno usmerjanje romskih deklet: MS4ROW

V Barceloni je konec oktobra poteklo štiridnevno usposabljanje mentorjev za delo z romskimi dekleti. Gre za projekt *Mentorski sistem za izobraževalno in poklicno usmerjanje romskih deklet* (A mentoring system for Roma teenage girls and women on their vocational and educational path – MS4ROW), ki ga v okviru programa *Vseživljenjsko učenje* sofinancira EU. V projektnem partnerstvu poleg Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje (CIK Trebnje), ki je koordinator projekta, sodelujejo še partnerji z Madžarske, iz Slovenije, Španije in Turčije. Projekt pokriva področje integracije romskih deklet v izobraževanje in poklicno usposabljanje, njihovo vključevanje v lastno in širšo družbo ter se skozi osveščanja Romov o pomenu izobraževanja in zaposlovanja spopada z diskriminacijo, temelječo na neenakosti med spoloma v izobraževanju in dostopu do zaposlitve.

V vseh državah partnericah smo izvedli raziskavo, s katero smo želeli pridobiti čim boljši vpogled v obstoječe prakse, priložnosti in dejanske možnosti na področju izobraževanja in zaposlovanja romskih deklet ter se seznanili z njihovimi željami in zmožnostmi. Na podlagi analize smo razvili izvedbeni, vsebinski in tehnični koncept mentorskega sistema: nabor vsebin, ki bodo omogočale dvig ravni različnih pismenosti in usvajanje kompetenc, ki jih dekleta potrebujejo na področju zaposlovanja, ter mentorjem kakovostno in učinkovito spremljanje, svetovanje in usmerjanje deklet na njihovi izobraževalni in poklicni poti. MS4ROW sistem podpira spletna aplikacija, ki omogoča spremljanje, vrednotenje in dokumentiranje izobraževalnih

aktivnostih ter nudi podporo e-učenju. Mentorski sistem bomo v naslednjem letu v vseh partnerskih državah tudi pilotno preizkusili.

A mentoring system for Roma women on their vocational and educational path

Projekt bo potekal do konca novembra 2015, sofinancira pa ga EU v programu *Vseživljenjsko učenje*.

Več lahko preberete na [projektne spletne strani](#).

Barbara Jerovšek (barbara.jerovsek@ciktrebnje.si), CIK Trebnje

Sinergija za učenje

Centri medgeneracijskega učenja (CMU), ki delujejo pod okriljem slovenskih ljudskih univerz (LU), so v sredo, 19. novembra 2014, obeležili prvo obletnico svojega delovanja s prireditvijo *Sinergija za učenje*.

Prireditve, na kateri so se zbrali mentorji, ambasadorji medgeneracijskega učenja, organizatorji CMU in sodelujoči iz različnih koncev Slovenije, so začeli najmlajši z lutkovno predstavo *Mačje mesto*, nadaljevala pa se je s predstavitev dveh zgodbi, ki temeljita na uspešnem medgeneracijskem sodelovanju: *mag. Irena Bohte* iz Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj (ZIK Črnomelj) je predstavila izobraževalni program o oblikovanju tekstilnih izdelkov z elementi kulturne dediščine, ki ga predstavljamo v posebnem prispevku, in *Alenka Žumbar Klopčič*, podjetnica in predstavnica Tashke – torbice z zgodbo in dobrim namenom, ki je spregovorila o zaposlitvenih priložnostih, ki jih ustvarijo z medgeneracijskim sodelovanjem.

Častna gostja dogodka je bila informacijska pooblaščenka RS, [Mojca Prelesnik](#), ki je v svojem nagovoru pozdravila dogajanje v CMU in poudarila: *»Ne le materialna varnost, izjemnega pomena je tudi čustvena opora, in prav zato pri medgeneracijskem sodelovanju in učenju pridobivamo vsi. Mladi poleg pridobivanja znanja in veščin oblikujejo stališča do staranja in starejših ljudi, razvijajo občutek odgovornosti do skupnosti, odnos do vseživljenjskega učenja.«*

Generalni sekretar Zveze ljudskih univerz Slovenije (ZLUS), *mag. Igor Kotnik*, je preletel enoletno delo Centrov: zvrstilo se je več kot 750 raznovrstnih medgeneracijskih dogodkov na 19 LU po vsej Sloveniji, v katerih je sodelovalo okrog 12.000 oseb. Ob uspešnem razvoju projekta je poudaril: *»Izjemno sem vesel, ko vidim različne skupine udeležence delavnic, ki potekajo znotraj CMU. Med njimi so različne generacije, subkulture pa tudi ranljive skupine, ki velikokrat nimajo možnosti za izobraževanje in so odrinjene na rob družbe. Ponosen sem, da lahko vsem skupaj pomagamo razviti pozitivne zgodbe zadovoljnih udeležencev.«* V tem duhu bodo CMU nadaljevali svoje poslanstvo tudi v prihodnje. Dobre prakse na lokalni ravni sta predstavili *Mateja Rozman Amon*, direktorica LU Radovljica, in *Mateja Šmid*, direktorica LU Kranj.

Dogodek je povezovala [Zvezdana Mlakar](#), ki je v omizje o pomenu neformalno pridobljenih znanj ob vstopu na trg delovne sile povabila [Benko Pulko](#), svetovno popotnico, pisateljico in motivatorko, *Barbaro Gogala*

(ZRSZ), mag. Ireno Bohte (ZIK Črnomelj) in Alenko Sagadin Mlinarič (AZM – LU). Složno so pritrdile, da se v tovrstnem znanju zagotovo skriva velik potencial, ki pa ga moramo Slovenci še dojeti ter se ga naučiti kar se da izkoristiti na karierni poti.

Daljši zapis o dogajanju na prireditvi lahko preberete na [spletni strani ZLUS](#).

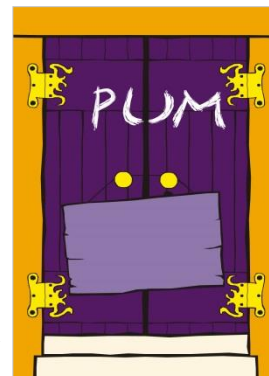
Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Zgodba o izbirnem projektu v programu PUM

Program PUM je [javnoveljavni neformalni izobraževalni program](#) s podrobno opredeljenimi cilji in metodami. Izbirni projekt je osrčje programa, projektno delo pa najpomembnejša metoda, ki loči ta program od formalnega izobraževanja.

Vsebine izbirnih projektov izberejo in določajo udeleženci – Pumovci –, zato mentorji vsako leto z veliko radovednostjo in veseljem pričakujemo nove obraze in se sprašujemo, s kom bomo delili naslednje potovanje. Še nikoli nismo bili razočarani.

Trenutno v mariborskem PUM-u poteka projekt *PUMUS*. Ker je trajalo kar nekaj časa, da je projekt dobil ime, vam tokrat razkrijem pomen kratic šele ob koncu. Začeli smo kar tako, sledili smo posameznim predlogom in izkoriščali priložnosti, ki so se nam ponujale. Ker zelo radi kuhamo in še raje jemo, smo se spraševali, kako lahko z malo denarja nahranimo 23 udeleženk in udeležencev skupaj s tremi lačnimi mentoricami. Hitro nam je postalo jasno, da je v slogi res moč in da lahko nastane nekaj velikega, čeprav vsak prispeva nekaj malega. Po naključju, ali pa tudi ne, smo ponudili naše usluge in sprejeli ponudbo kmetije in športnega centra, da jim pomagamo pri spravilu pridelkov in pri urejanju okolice. Za denar? Ne, za malico in živila.

Istočasno se je krepilo naše sodelovanje z Društvom Aktiviraj se, kjer so nas spodbudili k razmišljanju, da nam ni treba kot po tekočem traku kupovati novih stvari in starih metati stran. V recikliranih predmetih in v ponovni uporabnosti stvari, ki imajo za sabo pot iz rok v roke, iz enega namena v drugega in ki uspešno kljubujejo času, so se našli naši vedno spretnejši prsti (na fotografiji). Naše misli so se vedno bolj vrtele okoli dejstva, da vse našete aktivnosti povezuje skupna nit, da se dobro počutimo, ko ravnamo varčno in razumno, ko ne mečemo stran in ne kupujemo novih cenjenih stvari.

Torej, projekt *Ponovno Uporabimo, Menjujemo in Ustvarjamo Skupaj* – *PUMUS* poteka v programu PUM na AZM – LU.

Vabimo vas, da preberete tudi [daljšo različico članka](#).

Helena Matavž (helena.matavz@azm-lu.si), AZM – LU

Ali študijski krožek lahko omogoči delovna mesta?

Študijski krožek *Naš les – naša priložnost* smo osnovali s ciljem, da z lesom, ki je naš lokalni vir, dosežemo gospodarski napredek. Za izhodišče smo vzeli dejstva, da je na tem področju v naši regiji registriranih precej subjektov, panoga je v krizi, število delovnih mest pa upada. Potem smo razmišljali o potencialnih skupnih ciljih in o tem, kaj hočemo doseči. Ugotovili smo, da je najbolje s študijskim krožkom povezati vse zainteresirane, ki naj odgovorijo na to ključno vprašanje. Skupaj nato lahko najdemo rešitve in se hkrati naučimo, kako obrniti trend panoge v drugo smer. Na

idrijskem območju je registriranih 52 subjektov, ki se ukvarjajo z gozdom in lesom, v študijski krožek se jih je vključilo sedem, ki so nato skupaj iskali možnosti za večjo konkurenčnost.

Na izpopolnjevanju mentorjev ŠK-jev, ki ga redno organizira ACS, je prišlo do povezave z drugimi mentorji, tudi z Jožetom Prahom, ki ga izobraževalci poznamo kot prejemnika priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih in v letošnjem decembru prejemnika nagrade Državnega sveta za najzaslužnejšega prostovoljca. Predstavil nam je primere dobre prakse in nam s svojimi nasveti pomagal pri animaciji območja. Veliko smo se morali še naučiti, tudi o javnem nastopanju, zadrugah, zakonodaji in sodelovanju s šolami. V regionalni razvojni program smo svoj projekt vključili kot odziv na podane usmeritve Programa razvoja podeželja 2014–2020. Za zgled smo si vzeli tudi izkušnje drugih pri ustanavljanju kompetenčnega centra.

Realizacijo preverjamo sproti. Skupina zainteresiranih članov krožka je že podpisala Pismo o nameri medsebojnega gospodarskega sodelovanja in se zaradi lažjega vstopanja v projekte dogovorila za ustanovitev konzorcija, delujočega v okviru zadruge. Cilji so jasni: dvig dohodka v panogi, ohranjanje obstoječih delovnih mest in odpiranje novih. Prav zato je podpis prispevala tudi občina, ki postopke podpira strokovno in bo prav v teh dneh 'posodila' svojega pravnika za pregled pravil. Župan je iz svojega sklada primaknil denar za notarja za registracijo zadruge.

Naše sporočilo bralcem e-Novičk je dvojno:

- Poleg zahvale ACS-u za razvoj študijskih krožkov in za redna izobraževalna srečanja mentorjev želimo z izkušnjo Idrijsko-Cerkljanske razvojne agencije (ICRA) povedati, da prav s študijskimi krožki izražamo izjemno lokalno povezanost občine in domačinov. Ob skupni formulaciji ciljev, tudi gospodarskih, ter skupnem učenju za njihovo doseganje smo namreč vzpostavili medsebojno zaupanje, brez katerega ne bi bilo interesa po povezovanju v zadrugo, saj so doslej subjekti delovali vsak zase in vsak po svoje.
- S svojim primerom dobre prakse želimo k podobnim razvojnim korakom spodbuditi tudi druge.

Darja Lahajnar (darja.lahajnar@icra.si), ICRA

Predstavitev prenovljene spletne aplikacije eSvetovanje

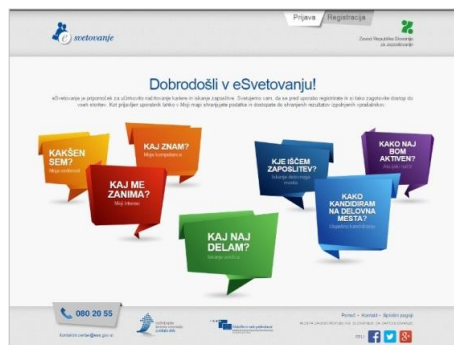
Spletna aplikacija eSvetovanje (<https://esvetovanje.ess.gov.si>) je pripomoček za načrtovanje kariere in iskanje zaposlitve. Od letošnjega leta je na voljo v prenovljeni in posodobljeni obliki. Prenova in posodobitev je bila realizirana s projektom *Razvoj in promocija storitev ter pripomočkov za vseživljenjsko*

karierno orientacijo brezposelnih, drugih iskalcev zaposlitve in neaktivnih, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad.

Aplikacija je namenjena širokemu krogu uporabnikov. V njem lahko najdejo koristne informacije tako brezposelni in drugi iskalci zaposlitve kot tudi mladi, ki šele vstopajo na trg dela ali se za vstop nanj šele pripravljajo.

Skozi sedem modulov zajema temeljna vsebinska področja karierne orientacije in temeljne vsebine večšin iskanja zaposlitve:

- V modulu *Kakšen sem?* lahko prepoznavamo tako svoje osebne lastnosti, motivacijo in svoj delovni stil kot tudi svojo časovno perspektivo: ali smo ustrezno usmerjeni v prihodnost in kakšen je naš odnos do preteklosti ter kako polno znamo živeti sedanji trenutek.
- *Kaj me zanima?* je modul, ki je v celoti namenjen odkrivanju naših poklicnih interesov. Vključuje povezave do spletnega vprašalnika Kam in kako ter do Hollandovega vprašalnika poklicnih interesov, Vodič za planiranje izobraževalne in poklicne poti.
- S tretjim modulom *Kaj znam?*, ki se osredotoča na znanja in kompetence posameznika, se zaključuje vsebinski sklop modulov, ki obravnava individualne lastnosti posameznika, pomembne pri načrtovanju kariere.
- Četrty modul *Kaj naj delam?* z raziskovanjem poklicev po različnih iskalnih kriterijih omogoča odkrivanje možnosti okolja. V prenovljenem eSvetovanju je dodana novost iskanje poklicev na podlagi dobljenega rezultata pri Hollandovem vprašalniku poklicnih interesov, s t. i. Hollandovo šifro.
- Preostali trije moduli, *Kje iščem zaposlitev?*, *Kako kandidiram na delovna mesta?* in *Kako naj bom aktiven?*, zajemajo sklop vsebin, ki se navezujejo na pot in način, kako posameznik lahko uresniči zaposlitev na želenem poklicnem področju.

Priporočamo, da se uporabnik v aplikacijo registrira oziroma prijavi, saj si s tem zagotovi dostop do dodatnega modula Moja mapa, v katerem si lahko shranjuje določene podatke in rezultate rešenih vprašalnikov.

V primeru težav z uporabo aplikacije je poskrbljeno. Pokličete lahko brezplačno številko (T: 080 20 55) Kontaktnega centra Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ).

Sonja Gomboc (sonja.gomboc@ess.gov.si), ZRSZ

Oblikovanje tekstilnih izdelkov, povezanih s kulturno dediščino Bele krajine

[ZIK Črnomelj](#) v svoji izobraževalni ponudbi poudarja pomen spoznavanja in ohranjanja kulturne dediščine Bele krajine. Izobraževalni program Oblikovalka tekstilnih izdelkov z elementi tradicionalne tekstilne dediščine, ki ga je razvila Ljudska univerza Murska Sobota (LUMS), pomeni dodatno popestritev izobraževalne ponudbe v Beli krajini in pomembno prispeva k uresničevanju strategije razvoja okolja, kjer je poudarek na turizmu in podjetništvu. Bela krajina se srečuje z visoko stopnjo brezposelnosti, predvsem žensk, ki so bile v preteklih letih zaposlene v tekstilni industriji kot šivilje in morajo danes iskati nove možnosti zaposlovanja.

V program oblikovanja tekstilnih izdelkov se je vključilo petnajst brezposelnih žensk, ki imajo z izobrazbo oziroma delovnimi izkušnjami pridobljeno znanje s področja šivanja. V programu so si udeleženke pridobile znanja s področja kulturne dediščine, izročila in pomena ohranjanja kulturne dediščine Bele krajine. Poudarek je bil na prepoznavanju in uporabi tradicionalnih izdelkov, prenosu vzorcev na sodobne tekstilne izdelke, razvijanju odnosa do vključevanja elementov kulturne dediščine v snovanje lastnih tekstilnih izdelkov. Razvile so svojo idejo in izdelale različne izdelke, kot so: ženska obleka, hlače, krilo, brezrokavnik, jakna, torbica, pas, ruta, pokrivalo in zavesa. Izdelki so večinoma ročno izdelani in vključujejo vzorce iz belokranjskega vezenja, kovanih ograj, lesenih skrinj, omar in motive iz narave.

Pomemben del programa je bil namenjen razvoju podjetniške kompetence. Ta znanja bodo udeleženke potrebovale za vstop v samostojno dejavnost in uspešno trženje izdelkov. Svoje izdelke so predstavile na razstavah ob prireditvah Jurjevanje v Beli krajini, Praznovanje jeseni v Semiču in v Primožičevi hiši v Črnomlju (na fotografiji). Njihovo delo je bilo predstavljeno tudi v Ljubljani na prireditvi *Sinergija za učenje*, ki jo je organizirala ZLUS ob dnevu medgeneracijskega učenja.

Vabimo vas, da si ogledate tudi [foto utrinke](#) o programu, ki smo ga izpeljali v ZIK Črnomelj.

Izvedba programa predstavlja dober primer sodelovanja in prenosa znanj med različnimi okolji, saj so pripravljavci programa na LUMS s svojimi izkušnjami in nasveti pomembno doprinesli k uspešni izvedbi programa v Črnomlju.

Mag. Irena Bohte (irena.bohte@zik-crnomelj.si), ZIK Črnomelj

Kakovost na Ljudski univerzi Velenje

Torej, kakšna je kakovost v našem zavodu? **Barvita** in polna različnih idej, ki težijo k skupnemu cilju.

»Kako bi z eno besedo opisali kakovost na Ljudski univerzi Velenje?« se je glasilo vprašanje članom komisije za kakovost. »Stabilnost, sistematičnost, uspešnost, fleksibilnost, strokovnost, spoštovanje, stalnost, osredotočenost, harmonija ...« so bili njihovi odgovori.

In kakšno je delo svetovalke za kakovost v našem zavodu? Ob veliki in stalni podpori direktorice zavoda skrbeti za samopresojo in razvoj kakovosti vseh tistih meril, ki so pomembna za naš zavod tako s stališča

izobraževanja odraslih kot tudi razvojnega dela in sodelovanja z različnimi subjekti v lokalnem okolju. Druga pomembna naloga pa je povezovanje mnogoterih dejavnosti v sistematično notranjo presojo, in kakovostne različnosti preplesti v barvito celoto, kot je razvidno iz likovnega dela.

Kakovost v našem zavodu sem v barve ujela *Mirjam Šibanc*, svetovalka za kakovost na Ljudski univerzi Velenje.

Mirjam Šibanc (mirjana.sibanc@lu-velenje.si), Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje

2. delovni posvet projekta Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji – AHA.SI

Ljubljana, Slovenija, 8. januar 2015

V Sloveniji se tako kot v drugih državah EU soočamo z izzivi hitro starajoče se družbe, zato potrebujemo primerne ukrepe za reševanje problematike. MDDSZ kot enega od ukrepov pripravlja celovito strategijo za aktivno in zdravo staranje v Sloveniji. Podlage zanjo bodo pripravljene tudi v projektu AHA.SI, ki ga v sodelovanju z različnimi partnerji vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Osrednji namen delovnega posveta bo predstavitev analize situacije na vsebinskih področjih, vključenih v projekt AHA.SI. V ospredju bo izmenjava stališč in pogledov udeležencev z različnih področij o predstavljenih vsebinah in prioritetah z namenom vključitve izpostavljenе problematike in predlaganih rešitev v pripravo podlag za strategijo.

Vabilo, preliminarni program in informacije o projektu so objavljeni na [spletni strani Zveze društev upokojencev Slovenije](#).

4. poslovna informativa

Ljubljana, Slovenija, 23. januar 2015

Če je znanje temelj, je mreženje prvi zidak grajenja uspešne poslovne zgodbe. 4. poslovno informativo bodo obiskali koordinatorji izobraževanj v podjetjih in drugih ustanovah, interni izvajalci izobraževanj, predavatelji, pedagoški in strokovni delavci v vzgojno-izobraževalnih zavodih, posamezniki, ki so usmerjeni v nadgradnjo znanja na delovnem mestu. Rdeča nit bo mreženje med podjetniki. Na enodnevnem konferenčnem dogodku bodo ustvarjali stičišče med posamezniki, ki se želijo strokovno in poslovno razvijati, iščejo rešitve za hiter in kakovosten razvoj podjetja in delovnega okolja ter si želijo povezovanja in sodelovanja z drugimi podjetji in podjetniki.

Več informacij o brezplačni prireditvi najdete na spletni strani <http://www.informativa.si/poslovnainfo>.

7. informativa

Ljubljana, Slovenija, 23. in 24. januar 2015

Informativa na enem mestu ponuja pregled izobraževalnih programov, ki so na voljo v Sloveniji ter v tujini – od srednjih šol do visokošolskih in podiplomskih programov, dodatnega izobraževanja in usposabljanja, jezikovnih tečajev, vseživljenjskega učenja itd.

Organizatorji želijo obiskovalcem na enem mestu predstaviti še druge pomembne informacije, povezane z izobraževanjem: kje lahko pridobijo štipendijo in kako, kako lahko uredijo bivanje med šolanjem, katera podjetja ponujajo prakse in katera (prve) zaposlitve, kateri poklici obetajo, kako študirati ipd.

Več informacij o brezplačni prireditvi najdete na spletni strani <http://www.informativa.si>.

Didacta 2015

Hannover, Nemčija, od 24. do 28. februarja 2015

Sejem učil in učnih pripomočkov, na katerem razstavljajo strokovnjaki različnih izobraževalnih področij, vam ponuja tudi bogat spremljevalni program: številne forume, delavnice, predstavitve, predavanja, seminarje, razstave in panelne razprave. Informacije o največjem evropskem sejmu učil in učnih pripomočkov lahko dobite na [spletnih straneh prireditve](#).

Iz Slovenije obisk organizira agencija GALILEO 3000. Več o tem boste našli na [njihovi spletni strani](#). Ne prezrite, da je rok za prijavo že 17. december 2014.

KNJIŽNICA ACS

Spoznajte Knjižnico Andragoškega centra Slovenije!

Poznate koga, ki se ne izobražuje? Je kje kdo, ki cele dneve samo in zgolj spi? Kajti vsi drugi nenehno pridobivamo nova znanja na različnih področjih – ne glede na starost. Učimo in izobražujemo se vse življenje! Vsak dan: ko brskamo za recepti, da bi svoji družini pripravili slastno kosilo, ko iščemo informacije o dogodkih dneva, ko nas zanima, kako so živeli naši predniki, in sestavljamo svoje družinsko drevo, ko smo člani različnih društev, ko poizvedujemo, zakaj naš hišni ljubljeneček noče jesti, ko bi radi vedeli, kakšne so naše pravice, ko kupujemo nov avto, pa nas zanimajo njegove lastnosti ... Izobraževanje še zdaleč ni povezano samo s šolo ... in lahko je zelo zabavno! Pri tem pa vam lahko pomagamo tudi v Knjižnici ACS!

Knjižnica ACS je specialna knjižnica, ki v svoji zbirki hrani predvsem gradiva s področja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. Izbirate lahko med več kot 10.000 enotami gradiva, od tega je slabih 9.000 monografskih publikacij in več kot 1.000 serijskih. Na voljo je kar 177 revij in časopisov, od tega 65 z rednim dotokom (26 domačih in 39 tujih).

V knjižnici je torej za vsakega nekaj. Tu najdete nasvete o vseživljenjskem iskanju znanj, med drugim se lahko spoznate tudi z delom ACS, dogovorite se za sodelovanje in vaš prispevek k dvigovanju kakovosti življenja ter seveda najdete gradivo, ki ga potrebujete in vas zanima.

Študentje lahko dostopate do strokovnega gradiva; ponudimo vam pomoč pri iskanju ustreznega gradiva v domači bazi pa tudi v tujih podatkovnih bazah; koristite lahko prijeten in miren prostor za študij ter pisanje diplomskih in drugih nalog; prelistate lahko številne zanimive revije; v stik lahko pridete z našimi raziskovalci; dogovorite se tudi za morebitno prostovoljno delo na centru, s čimer pridobite bogate izkušnje; spoznate lahko ACS in njegovo delovanje ter še marsikaj.

Izobraževalci odraslih v knjižnici med drugim najdete primeren prostor za pripravo na izobraževanje; pomoč in svetovanje pri iskanju ustreznih virov; seznanjanje z domačimi in tujimi podatkovnimi bazami; poiščete gradivo, ki ga potrebujete za svoje delo ali zgolj prosti čas.

Udeleženci izobraževanj lahko v knjižnici najdete dodatna gradiva, ki vas zanimajo, uporabljate računalnike, ki so na voljo, izkoristite miren kotiček za dodatno izobraževanje ali branje.

Knjižnica ACS pa ima tudi svojo FB stran (<https://www.facebook.com/ACS.knjiznica>), na kateri objavljamo novosti in dogodke, seznanjamo z delom naših sodelavcev in ponujamo namige za branje in izobraževanje. Vabljeni, da nas spremljate tudi tu!

Uradne ure knjižnice so ob sredah od 10.00 do 12.00 in ob četrtek od 14.00 do 16.00.

Knjižnico pa je mogoče obiskati tudi izven uradnih ur; za to le prej pokličite (T: 01 5842 575) ali pišite (E: knjiznica@acs.si), da se dogovorimo za termin, ki bi ustrežal vsem.

Vabljeni torej v Knjižnico ACS, kjer bomo lahko skupaj poiskali dodatno strokovno literaturo, svetovali vam bomo pri izboru gradiva in vas napotili na podobne slovenske in tuje programe/projekte/organizacije. Za kakršnokoli vprašanje nas lahko vedno pokličite, nam pišete ali nas preprosto kliknete na FB stran. Za zdaj pa vam želimo prijetne praznike, v novem letu pa se spet beremo. Srečno!

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Novost v rubriki Knjižnica ACS

V rubriki *Knjižnica ACS* vas bomo v prihodnje v obliki kratkih predstavitev seznanjali z knjižničnimi novostmi in vas vabili na različne dogodke, ki jih bomo prirejali.

Za pokušino v tej številki predstavljamo tri revije, ki smo jih pred kratkim prejeli.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Tretja številka Andragoških spoznanj

V knjižnici ACS najdete 3. številko [Andragoških spoznanj](#), v katerih sta objavljena tudi prispevka naših sodelavk, mag. Zvonke Pangerc Pahernik in dr. Natalije Vrečer.

Zvonka Pangerc Pahernik v svojem strokovnem prispevku [Parada učenja – dnevi učečih se skupnosti](#) predstavlja nekatere vidike 19-letnega projekta TVU, ki so pripeljali do novega pristopa k promociji izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja v Sloveniji – Parade učenja. Zasnovana je kot festivalsko dogajanje, opredeljeno kot zaporedje enodnevnih »sejmov« priložnosti za učenje in ustvarjanje na javnem mestu. Parade učenja so spodbudile povezovanje in inovativnost ter sodelovanje vseh generacij.

Natalija Vrečer v svojem znanstvenem prispevku »Druženje, vedoželjnost, širina ...«, učinki neformalnega izobraževanja odraslih v projektu BeLL, predstavlja rezultate kvalitativne raziskave, opravljene v Sloveniji v okviru projekta BeLL. Rezultati so pokazali, da ima neformalno učenje zelo pozitivne učinke, med katerimi so najpogostejši razširjenja socialna mreža, osebna učinkovitost, duševno zdravje, kompetence in sprememba izobraževalne izkušnje. Neformalno izobraževanje

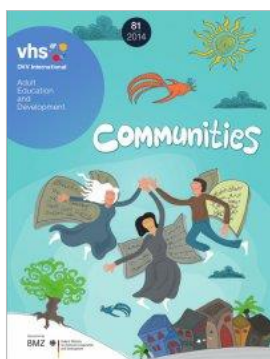

je področje, na katerem sta teorija in praksa enaki: intervjuvanci so dejansko omenjali vse pozitivne učinke tovrstnega izobraževanja, ki so bili ugotovljeni pri analizi literature.

Vabimo k branju.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Nova številka revije *Adult Education and Development*

V knjižnici ACS je že na voljo nova številka revije *Adult Education and Development*, ki je tokrat tematsko obarvana in v ospredje postavlja skupnosti (*Communities*).

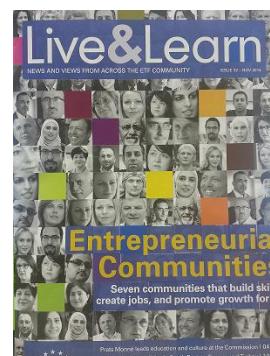
V najnovejši številki revije lahko preberete o učenju blizu doma, a ne v učilnici. Spoznate lahko 12 različnih skupinskih izobraževalnih središč, konceptov in projektov na različnih koncih sveta: Turčija, Tajska, Nemčija, Japonska, Mehika, Gruzija, Fidži, Belorusija, Afganistan, Velika Britanija, Južnoafriška Republika in Srednji vzhod. Različni kraji, različne kulture, različni ljudje, isti cilji: učenje, izobraževanje, spopolnjevanje, usposabljanje. Prebere pa lahko tudi intervju z nemškim zveznim ministrom za gospodarsko povezovanje in razvoj, *dr. Gerd Müllerjem*, ki pravi, da je izobrazba osnovna človekova pravica vsakega posameznika.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Na knjižnih policah knjižnice ACS že najdete novo številko revije *Live & Learn*

Četrtletnik Evropske fundacije za usposabljanje (European Training Foundation – EFT) *Live & Learn: News and Views From Across the ETF Community* omogoča vpogled v različna področja dela te agencije EU in prinaša različne zgodbe o poklicnem izobraževanju in zaposlovanju iz sosednjih držav EU.

V tokratni številki se posveča najprej **podjetniškim skupnostim**. Predstavlja sedem skupnosti, ki gradijo znanja in ustvarjajo delovna mesta ter spodbujajo osebnostno in poklicno rast za vse. Spoznajte torej podjetniške skupnosti v Alžiriji, Belorusiji, Izraelu, Jordaniji, Libanonu, Moldaviji in Srbiji.

Podjetniško učenje postaja vse bolj priljubljeno na ravni EU, saj ima velik potencial in pomembno vlogo pri izboljšanju ekonomske in gospodarske rasti ter zaposlovanja. Strokovnjaki na tem področju pravijo, da so podjetniška znanja temeljna zmožnost, ki bi morala biti prisotna na vseh ravneh in smereh učenja in izobraževanja.

Preberite tudi intervju z novim generalnim direktorjem v izobraževalnem oddelku EK in se sprehodite skozi 20-letno obdobje Evrope in EFT.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

UPORABLJENE KRATICE

ACS – Andragoški center Slovenije
AHA.SI – Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji
AZM – LU – Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza
BeLL – projekt Benefits of Lifelong Learning (Učinki neformalnega izobraževanja odraslih)
Cedefop – European Centre for the Development of Vocational Training (Evropski center za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja)
CIK Trebnje – Center za izobraževanje in kulturo Trebnje
Cmepius – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
CMS – Content Management System (sistem za upravljanje vsebin)
CMU – Center medgeneracijskega učenja
CONFITEA VI – Šesta mednarodna konferenca o izobraževanju odraslih
CPI – Center RS za poklicno izobraževanje
EAEA – European Association for the Education of Adults (Evropsko združenje za izobraževanje odraslih)
ECIL – European Certificate of Intergenerational Learning (projekt Evropsko spričevalo medgeneracijskega učenja)
EFT – European Training Foundation (Evropska fundacija za usposabljanje)
EHISTO – European history crossroads as pathways to intercultural and media education (Križišče evropske zgodovine kot poti do medkulturnega in medijskega izobraževanja)
EK – Evropska komisija
ENIC – European Network of Information Centres
EPALE – Electronic Platform for Adult Learning in Europe (elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi)
EPUO – Evropski program za učenje odraslih
Erasmus+ – EU programme for education, training, youth and sport (program EU za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport)
EU – Evropska unija
EUROED – združenje za izobraževanje odraslih v Romuniji
F3ŽO – Festival za tretje življenjsko obdobje
FB – Facebook
ForAge – ime mreže mrež na področju izobraževanja starejših odraslih
H-CoDe – Health Competence Development
ICRA – Idrijsko-cerkljanske razvojne agencije
IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija (Information and communications technology – ICT)
IT – informacijska tehnologija
JIR – Journal of Intergenerational Relationships (Revija za medgeneracijske odnose)
LAMP – Literacy Assessment and Monitoring Programme (Ocenjevanje pismenosti in program za spremljanje)
LPoIO – Letni posvet o izobraževanju odraslih
LU – ljudska univerza
LUMS – Ljudska univerza Murska Sobota
MDDSZ – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIZŠ – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MS4ROW – A mentoring system for Roma teenage girls and women on their vocational and educational path (projekt Mentorski sistem za izobraževalno in poklicno usmerjanje romskih deklet)
NARIC – National Academic Recognition Information Centres
OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj)
PeF – Pedagoška fakulteta
PeF UL – Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

PIAAC – Programme for International Assessment of Adult Competences (Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih)
PU – Parada učenja
PUM – program Projektno učenje za mlajše odrasle
PUMUS – Ponovno uporabimo, menjujemo in ustvarjamo skupaj
RS – Republika Slovenija
RUTIS – Associação Rede de Universidades da Terceira Idade (Združenje mrež univerz za tretje življenjsko obdobje)
SUTŽO – Slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje
ŠK – študijski krožek
TBA – Technology Based Assessment (ocena, ki temelji na tehnologiji)
TVU – Teden vseživljenjskega učenja
UL – Univerza v Ljubljani
Unesco – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo)
UIL – Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje (Unesco Institute for Lifelong Learning)
WG AL – Working Group on Adult Learning (Delovna skupina za učenje odraslih)
ZIK Črnomelj – Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj
ZLUS – Zveze ljudskih univerz Slovenije
ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje